

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
До захисту допущено

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

“ ” _____ 2015р.

Дипломна робота

освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”

з напрямку підготовки (спеціальності) 7.02030304 «Переклад»

на тему: «Фразеологічні засоби на позначення кількості та їх переклад»

Виконав: студент V курсу, групи ЛА-42с
Московчено Анастасія Віталіївна

_____ (підпис)

Керівник доцент КТППАМ, канд.філол.наук Ткачик О.В.

_____ (підпис)

Консультант _____

(назва розділу)

_____ (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент доцент, канд.пед.наук Духаніна Н.Н.

_____ (підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній
роботі немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань

Студент _____

(підпис)

Київ - 2015 року

ВСТУП

Мова – найважливіше знаряддя мислення, засіб категоризації когнітивних пошуків. Це стосується й категорії кількості, де число та міра, виконуючи функції обчислення та вимірювання, є метакатегоріями (метамовою). Елементи зазначеної тріади взаємозв'язані та взаємообумовлені. Ще Бодуен де Куртене відмічав, що виявлення та вербалізація кількісних відношень у всіх галузях мовного мислення мають велике значення.

Процес позначення дійсності відбувається за допомогою мови, в якій результати пізнання знаходять свою категоризацію. Таким чином, мова стає невід'ємною частиною процесу пізнання реального світу.

Слова міри у системі мови можуть функціонувати для позначення як кількісних оцінок, так і того, що вимірюється. Слова міри вивчаються різними за характером дисциплінами, серед яких особливе місце відведено мовознавству.

Актуальність роботи полягає у визначенні та розкритті сутності поняття «категорія кількості» у семантиці англійської мови, шляхи та напрямки наукових досліджень у цій тематиці, функціонування кількісних сем в українській та англійській мовах, дослідження способів передачі семантики даної категорії засобами іншої мови.

Метою роботи є поглиблення, узагальнення та систематизація знань та інформації про категорію кількості в англійській та українській мовах, детальне вивчення досліджень науковців всього світу у цій сфері.

При виконанні роботи автор ставив наступні **завдання**:

- дослідження підходів сучасних науковців у даній науковій сфері;
- розкрити поняття «категорія кількості», «фразеологія», «семантика»;
- проаналізувати та класифікувати способи вираження кількості за допомогою фразеологічних засобів.

Об'єктом дослідження є категорія кількості, її місце та зв'язок з семантикою фразеологічних одиниць в англійській мові.

Предметом дослідження є способи мовної реалізації категорії кількості та функціонування квантифікаторів на морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях фразеологічних одиниць в англійській мові.

Матеріал. Було вивчено та проаналізовано 2 англо-російських словника фразеологізмів та 1 словник ідіом та сленгу Вайна Магнусона. Кількість додатків становить 4 одиниці.

Методи дослідження. Під час роботи над дипломною роботою використовувалися загально-наукові методи дослідження такі як аналіз, синтез, узагальнення та конкретизація інформації для виокремлення та конкретизації об'єкта дослідження.

Лінгвістичних методів використовувалися описовий, зіставний для конкретизації та деталізації дослідження на різних мовних рівнях; різноманітні соціолінгвістичні методи, такі як метод польового дослідження, соціолінгвістичного аналізу та статистичний метод для обробки та аналізу інформації про дослідження даного об'єкту в науці та усвідомлення її об'єктивності.

Під час роботи над практичною частиною роботи використовувалися наступні загально-наукові методи дослідження: індукція та системний метод задля систематизації виокремленого матеріалу. Окрім того, використовувалися формалізація, зіставний метод та різні складові трансформаційного аналізу.

Теоретичне та практичне значення роботи. Набуті знання можуть використовуватися не лише в подальшому науковому дослідженні даного розділу науки чи навчання, а й застосовуватися при професійній діяльності як викладача, так і перекладача. Дана робота може бути використана при вивченні таких курсів як лексикологія, неологія та ін.

Структура даної дипломної роботи складається з 99 сторінок. До її складу входять вступ, основна частина, яка складається з трьох розділів,

висновків до них, загальноговисновку, summary, списку використанихджерел та 4 додатків.

Апробація. Данна робота була представлена у вигляді одноіменної статті, і з якою автор брав участь у Всеукраїнській студентській науковій конференції «Студентський погляд на переклад у сучасному світі», яка відбулася на базі Східноукраїнського Національного Університету ім. В. Даля, що підтверджується сертифікатом учасника.

SUMMARY

The degree work is dedicated to the research of category of number. It also gives an outline of history of studies of semantic and number category in domestic and foreign linguistics, highlights the variety of ways and approaches to analysis of the problem of this part of language in modern English language.

The category of numbers expresses the number and plurality with the forms category of number. Category of number is displayed on the morphemic, grammatical, lexical, phraseological and other levels and sublevels. Also was considered the quantificational process, that means generalization meaning by expressing a vague number.

Each language presents quantification differently. For example, in English it appears lexical, morphological, and derivational means.

Talking about lexical level especially highlights numerals. They are used in counting discrete units and thus are involved in the process of direct counting. In general, quantitative traits are expressed at the level of phrases and sentences

At the morphological level significant number of quantitative items constitute adjectives, followed by nouns, then verbs.

Furthermore, the degree paper gives the explanation of the concept “phraseology” and described the characteristics of translator in the translation from English to Ukrainian.

The work was singled out 926 idioms and classified according to three criteria: sem’s categorical expression of numeral, classification by level of the languages and ways of it’s translation that were used by the author while she studied the subject.

Despite of a great variety of scientific papers, there are questions about category of number, which still remain unresolved. That is why this category has a large number of features that must be learned.

SUMMARY

The degree work is dedicated to the research of category of number. It also gives an outline of history of studies of semantic and number category in domestic and foreign linguistics, highlights the variety of ways and approaches to analysis of the problem of this part of language in modern English language.

The category of numbers expresses the number and plurality with the forms category of number. Category of number is displayed on the morphemic, grammatical, lexical, phraseological and other levels and sublevels. Also was considered the quantificational process, that means generalization meaning by expressing a vague number.

Each language presents quantification differently. For example, in English it appears lexical, morphological, and derivational means.

Talking about lexical level especially highlights numerals. They are used in counting discrete units and thus are involved in the process of direct counting. In general, quantitative traits are expressed at the level of phrases and sentences

At the morphological level significant number of quantitative items constitute adjectives, followed by nouns, then verbs.

Furthermore, the degree paper gives the explanation of the concept “phraseology” and described the characteristics of translator in the translation from English to Ukrainian.

The work was singled out 926 idioms and classified according to three criteria: sem's categorical expression of numeral, classification by level of the languages and ways of it's translation that were used by the author while she studied the subject.

Despite of a great variety of scientific papers, there are questions about category of number, which still remain unresolved. That is why this category has a large number of features that must be learned.

ЗМІСТ	
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. СЕМАНТИКА ЯК РОЗДІЛ МОВОЗНАВЧОЇ НАУКИ	8
1.1 Становлення семантики як окремого мовознавчого розділу	9
1.2 Зв'язок семасіології та лінгвістичної семантики	11
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	17
РОЗДІЛ 2. КАТЕГОРІЯ КІЛЬКОСТІ В ЛІНГВІСТИЦІ	18
2.1 Категорія кількості як засіб категоризації дійсності	19
2.2 Типологія квантитативних елементів англійської мови	23
2.3 Функціонування квантифікаторів на морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях мови	27
2.4 Лексична семантика: кількісність як складова денотативно-сигніфікативного та коннотативного значень слова	37
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	41
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ЗА КАТЕГОРІАЛЬНИМИ СЕМАМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ КІЛЬКОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	43
3.1. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою субстантивності на позначення кількості та особливості їх перекладу.	44
3.2. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою якості на позначення кількості та особливості їх перекладу	46
3.3. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою способу дії на позначення кількості та особливості їх перекладу.	49
3.4. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою процесуальності на позначення кількості та особливості їх перекладу.	52
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ	55
ВИСНОВКИ	56
SUMMARY	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	59

ДодатокА. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою субстантивності на позначення кількості та особливості їх перекладу. 64

ДодатокБ. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою якості на позначення кількості та особливості їх перекладу. 75

ДодатокВ. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою способі дії на позначення кількості та особливості їх перекладу. 81

ДодатокД. Аналіз фразеологічних одиниць з категоріальною семою процесуальності на позначення кількості та особливості їх перекладу. 85